

що в Україні існує ще багато проблем і невизначеностей, але правильно сформульована і впроваджена до дії економічна політика держави. Рішення проблеми правильної побудови і орієнтації економічної політики є запорукою успішного розвитку країни в цілому. Нажаль не всі галузі переробної промисловості однаково привабливі для іноземних інвесторів. Найбільші вливання інвестицій відбувається лише у традиційні галузі, але і вони знаходяться на недопустимо низькому рівні.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Дедиков А. Инвестиции и структура экономики Украины / А. Дедиков // ПГАСиА. ВТД и КМТ. – 1997. – 92 с.

Анотація. В статье рассматривается анализ перерабатывающей промышленности с точки зрения ее инвестиционной привлекательности для иностранных инвесторов в стратегическом аспекте.

Ключевые слова: перерабатывающая промышленность, инвестиции, перспектива развития.

Summary. The article deals with the analysis of the manufacturing industry in terms of its investment attractiveness for foreign investors in the strategic aspect.

Keywords: manufacturing, investment and development prospects.

2 Промисловий ринок [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ubr.ua/market/industrial>

3 Інвестиційний клімат України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://blog.liga.net/user/mkarnaukh/article/8636.aspx>

4 Приріст прямих іноземних інвестицій в Україну в I половині 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.prostobiz.ua/finansy/investment/novosti/prirost_pryamyh_inostrannyh_investitsiy_v_ukrainu_v_i_pолоvine_2012_goda

5 Офіційний сайт ДержКомСтату України. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Компанієць В.В.

Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Токмакова І.В.

УДК 330.322:005

ВПЛИВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Мушников О.О., аспірант (УІПА)

Виявлено вплив інвестиційної діяльності на розвиток підприємства в сучасних умовах існування соціально-економічних відносин. Представлено основні ознаки інвестиційної діяльності підприємства та обґрунтовано фактори що обмежують інвестиційний розвиток суб'єктів господарювання.

Ключові слова: система управління, інвестиційна діяльність, інновація, підприємство, розвиток.

Постановка проблеми. Інвестиційна діяльність займає центральне місце в економічному процесі і зумовлює загальне зростання економіки підприємства. В результаті інвестування збільшуються обсяги виробництва, зростає дохід, розвиваються та йдуть уперед в економічному суперництві галузі і підприємства, що вийшли вперед у конкурентній боротьбі і в найбільшій мірі задовольняють попит на ті чи інші товари та послуги. Отриманий дохід частково знову накопичується і збільшується, відбувається подальше розширення виробництва, що призводить до процвітання підприємства. Цей процес повторюється безперервно. Таким чином, інвестиційна діяльність сама зумовлює зростання розширеного відтворення, що утворюється за рахунок доходу в результаті ефективного його розподілу. При цьому чим ефективніше інвестиційна діяльність, тим більше зростання

доходу, тим значніші абсолютні розміри накопичення грошових коштів підприємства, які можуть бути знову вкладені у виробництво. При достатньо високій ефективності інвестиційної діяльності приріст доходу може забезпечити підвищення частки накопичення при повному зростанні споживання.

Аналіз сучасних публікацій. На сучасному етапі розвитку підприємницьких структур достатньо уваги авторів таких, як Гриньов А.В. [3], Тридід О.М., Кизим М.О. [5], Раєвнева О.В. [7], Хрущ Н.А., Редькін О.С. [9], Глебова Н.В. [10], приділяється питанням інвестиційної діяльності підприємств з виділенням основних характеристик інвестиційних проектів, класифікації інвестицій за різними ознаками, оцінки їх ефективності та ін. Однак не існує єдиного підходу до визначення самого поняття інвестиційна діяльність, недостатньо уваги приділяється її ролі в системі

управління підприємством та впровадження інноваційних форм інвестиційної діяльності в розвиток підприємницьких структур.

Метою роботи є виявлення та систематизація факторів що обмежують інвестиційну діяльність в розвитку підприємством.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку соціально-економічних відносин в суспільстві, необхідно вдосконалювати системи управління, насамперед, первинної ланки національної економіки – підприємства. Однією з цілей функціонування підприємства є його тривалий час дії. Для досягнення цілі необхідно пристосовування до умов зміни факторів зовнішнього та внутрішнього впливу, тобто бути конкурентоздатними в різних умовах функціонування. Це потребує від промислового підприємства багатьох зусиль, спрямованих по всіх напрямках діяльності (виробничої, маркетингової, фінансової, інвестиційної, інноваційної та ін.), та неможливо без змін, перш за все, в управлінні підприємством. Однією із складних соціально-економічних систем є промислове підприємство яке незалежно від форми власності, галузевої спрямованості та обсягів виробництва і реалізації продукції (товарів, послуг), здійснює діяльність по управлінню та координації основних напрямків функціонування – управлінська діяльність. Основним завданням управлінської діяльності є забезпечення тривалого та стабільного розвитку суб'єкта господарювання. В сучасних умовах функціонування стабільний розвиток підприємства можливо лише при умовах впровадження новітніх форм виробництва, технології, але без удосконалення системи управління це завдання не має сенсу. Розвиток підприємств потребує подальшого розгляду впровадження інвестиційних проєктів, обумовлює розгляд та пропозиції які пов'язані з новітніми формами інвестиційної діяльності [1].

В умовах динамічності сучасного виробництва і суспільства управління повинне знаходитися в стані безперервного розвитку, що сьогодні неможливо забезпечити без дослідження тенденцій і можливостей інвестиційної діяльності як однієї із складових системи управління підприємством, без вибору альтернатив та напрямків розвитку. Система управління підприємствами повинна відповідати сучасним ринковим умовам [2]:

– володіти високою гнучкістю виробництва, що дозволяє швидко змінювати асортимент виробів (послуг). Це обумовлено тим, що життєвий цикл продукції (послуг) став коротшим, а різноманітність виробів і обсяг випуску разових партій - більше;

– бути адекватною складною технологією виробництва, що вимагає абсолютно нових форм контролю, організації та поділу праці;

– враховувати серйозну конкуренцію на ринку товарів (послуг), що докорінно змінило ставлення до якості продукції, організацію післяпродажного обслуговування і додаткових послуг;

– враховувати вимоги до рівня якості обслуговування споживачів і часу виконання договорів, які стали занадто високими для традиційних виробничих систем і механізмів прийняття управлінських рішень;

– враховувати зміну структури витрат виробництва;

– враховувати необхідність обліку невизначеності зовнішнього середовища.

Розглядаючи складові системи управління підприємством, необхідно визначити характеристики основних з них, а саме: господарської діяльності, виробничої, фінансової та інвестиційної діяльності в їх взаємозв'язку.

Господарська діяльність підприємства включає в себе виробничу, фінансову та інвестиційну діяльність. Розширене відтворення інвестованих ресурсів відбувається в результаті взаємодії рішень у всіх трьох сферах діяльності підприємства.

Виробнича діяльність є головним компонентом всієї господарської діяльності підприємства, основною метою його функціонування. Вона носить пріоритетний характер по відношенню до інвестиційної, фінансової та інших видів діяльності підприємства, які не повинні вступати в протиріччя з розвитком виробничої діяльності, а тільки підтримувати її.

Інвестиційна діяльність характеризує процес обґрунтування і реалізації найбільш ефективних форм вкладення капіталу, спрямованих на розширення економічного потенціалу підприємства. Економічний розвиток підприємства і його інвестиційна активність є взаємообумовленими процесами. Тому кожне підприємство повинно приділяти увагу своїй інвестиційній діяльності.

Інвестиційна діяльність є головною формою реалізації економічної стратегії підприємства, що забезпечує зростання його виробничої діяльності. Всі завдання економічного розвитку підприємства вимагають розширення обсягу або оновлення складу його виробничих активів. Цей приріст активів і їх оновлення здійснюються в процесі різних форм інвестиційної діяльності підприємства. Інвестиційна політика підприємства є невід'ємною частиною загальної стратегії економічного розвитку підприємства.

Зміст фінансової діяльності підприємства розглядається звичайно в широкому і вузькому її значенні. У широкому розумінні під фінансовою діяльністю підприємства розуміються всі аспекти управління фінансами окремого суб'єкта

господарювання. У вузькому значенні під фінансовою діяльністю підприємства розуміється управління грошовими потоками, пов'язаними із залученням і обслуговуванням зовнішніх джерел його фінансування. Фінансова діяльність підприємства є головною формою забезпечення розвитку виробничої та інвестиційної діяльності. Завдання фінансової діяльності та її масштаби визначаються стратегією розвитку виробничої діяльності та інвестиційної політикою підприємства. Забезпечуючи приплив фінансових ресурсів для розвитку виробництва і здійснення інвестицій, вона сприяє реалізації стратегічних цілей підприємства. Разом з тим по відношенню до виробничої та інвестиційної діяльності фінансова діяльність підприємства носить підлеглий характер. Це пов'язано з тим, що формування фінансових ресурсів із зовнішніх джерел не є для підприємства самоціллю, а завжди підпорядковане завданням ефективного їх використання в процесі виробничої та інвестиційної діяльності.

Таким чином, основними ознаками інвестиційної діяльності підприємства, як складової системи управління підприємством є: незворотність, пов'язана з тимчасовою втратою ліквідності; очікування збільшення вихідного рівня добробуту підприємства; невизначеність, пов'язана з віднесенням результатів на відносно довгострокову перспективу.

Виходячи з основних ознак інвестиційної діяльності підприємств, необхідно визначити фактори, які обмежують її розвиток сьогодні: незадовільний стан технічної бази підприємств; недосконала нормативно-правова база, регулююча інвестиційні процеси; низька прибутковість інвестицій в основний капітал; складний механізм отримання кредитів для реалізації інвестиційних проектів; недостатній попит на продукцію; високий відсоток комерційного кредиту; інвестиційні ризики; невизначеність економічної ситуації в країні; недолік власних фінансових коштів.

Висновки. Аналіз впливу інвестиційної діяльності на ефективність виробничої, фінансової та подальший розвиток підприємства має кінцевою метою визначити ступінь впливу реалізованих інвестиційних проектів і нововведень:

- на зростання кінцевих результатів за рахунок економії трудових, матеріальних витрат, зменшення витрат на амортизацію та інших витрат, зниження собівартості продукції;

- на поліпшення конкурентоспроможності продукції та поліпшення фінансового стану підприємства за рахунок зростання рентабельності продукції і збільшення доходу і маси прибутку;

- на зміну рентабельності майна, необоротних активів і власного капіталу.

Разом з тим, в ході аналізу важливо виявити тенденції в масштабі впливу реалізованих

інвестиційних проектів і нововведень на зміну узагальнюючих і приватних показників, що характеризують ефективність виробничої, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства в цілому.

Як показав аналіз літературних джерел з питання інвестиційної діяльності та її впливу на розвиток господарської діяльності підприємств, на сьогодні не існує єдиного підходу авторів до взаємозв'язку між факторами розвитку та складовими системи управління підприємством. В ході дослідження проблеми, виявлено вплив інвестиційної діяльності, як однієї з складових системи управління підприємством, на виробничу та фінансову діяльність, виявлені та систематизовані основні фактори що обмежують розвиток інвестиційної діяльності на підприємствах в сучасних умовах.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ансофф І. Новая корпоративная стратегия / И. Ансофф – СПб.: ПИТЕР, 1999. – 325 с.
2. Игнатъева А.В. Исследование систем управления: Учеб. пособие для вузов / А.В. Игнатъева, М.М. Максимцов - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. - 157 с.
3. Гриньов А.В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління / А.В. Гриньов – Харків: ІНЖЕК, 2008. – 308 с.
4. Забродский В.А. Развитие крупномасштабных экономико-производственных систем / В.А. Забродский, Н.А. Кизим – Харьков: Бизнес Информ, 2000. – 72 с.
5. Пономаренко В.С. Стратегія розвитку підприємства в умовах кризи: Монографія / В.С.Пономаренко, О.М. Тридід, М.О. Кизим – Харків: ІНЖЕК, 2009. – 328 с.
6. Потрашкова Л.В. Моделирование управления развитием предприятия: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.03.02. / Л.В. Потрашкова – Харьков: Харьковский государственный экономический университет, 2008. – 20 с.
7. Раєвнева О.В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі: Монографія / О.В. Раєвнева – Х.:ВД «ІНЖЕК», 2010. – 496 с.
8. Дегтярева Ю.В. Алгоритм принятия оптимальных управленческих решений в процессе реализации инвестиционного проекта в условиях нестабильной экономической среды / Ю.В. Дегтярева // Вісник Східноукраїнського національного ун-ту ім. В. Даля. – 2006. – № 4 (98) Ч. 2. – С. 47-52.
9. Хрущ Н.А. Механізм управління інвестиційним процесом / Н.А.Хрущ, О.С. Редькін // Економіка: проблеми теорії та практики: Зб. наук. праць. Вип. 170. – Дніпропетровськ, 2003. – С. 244–249.

10. Глебова Н.В. Учет риска в работе. Вип. 105. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2001. – С. инвестиционном проектировании / Н.В.Глебова // 11–14.
Економіка: проблеми теорії та практики. Зб. наук.

Аннотація. Выявлено влияние инвестиционной деятельности на развитие предприятия в современных условиях существования социально-экономических отношений. Представлены основные признаки инвестиционной деятельности предприятия и обоснованы факторы, ограничивающие инвестиционное развитие субъектов хозяйствования

Ключевые слова: система управления, менеджмент, инвестиционная деятельность, инновации, предприятие, развитие.

Summary. The effect of investment on the development of the company in today's social and economic relations. The main features of the company's investment and reasonable constraints on the development of investment entities.

Keywords: governance, management, investment, innovation, enterprise development.

*Рецензент д.е.н., професор УПА Прохорова В.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.*

УДК 330.341.1: 656.2

РОЗВИТОК РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК СКЛАДОВОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Назаренко І.Л., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

В статті розкрито сутність раціоналізаторської діяльності та методів і способів її організації, проаналізовано показники раціоналізаторської діяльності Південної залізниці за 2000–2011 рр., розроблені рекомендації щодо її активізації з урахуванням досвіду ВАТ «РЖД»

Ключові слова: раціоналізаторська діяльність, залізничний транспорт, інноваційний розвиток, досвід ВАТ «РЖД».

Постановка проблеми. В умовах акціонування залізничного транспорту, яке відбувається в кризовій ситуації, особливого значення набуває його інноваційний розвиток, як необхідний фактор забезпечення конкурентоспроможності та ефективності.

Згідно з Модельним законом СНГ про інноваційну діяльність, одним з видів інноваційної діяльності є «винахідницька та раціоналізаторська діяльність, пов'язана зі створенням нововведень, поліпшенням споживчих якостей і технічних характеристик товарів (послуг) та (або) способів (технологій) їх виробництва» [1, стаття 5].

Роль раціоналізаторської діяльності у розвитку залізничного транспорту є великою, адже своїм масовим застосуванням раціоналізаторські пропозиції іноді спроможні дати більший економічний ефект, ніж винаходи. На відміну від інноваційно-інвестиційних програм, які плануються і реалізуються «зверху», за наказами керівництва, раціоналізаторські пропозиції розробляються за ініціативою «знизу», самих робітників, які бачать недоліки у техніці, технології, організації виробничих процесів і пропонують свої вирішення цих проблем. Нові технічні рішення сприяють розвитку галузі в цілому, тому що ряд раціоналізаторських пропозицій спрямовано на економію і контроль витрати палива,

електроенергії, матеріалів, фонда оплати праці та інших складових експлуатаційних витрат, а також на скорочення витрат на придбання нових деталей, на удосконалення технології виробництва, техніки, рухомого складу, які мають велику ступінь зносу, і т. д.

Тому актуальним є дослідження сутності і показників раціоналізаторської діяльності на залізничному транспорті, а також відповідного досвіду її організації у ВАТ «РЖД», з метою оцінки можливості його застосування в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі інноваційного розвитку залізничного транспорту присвячено багато досліджень вітчизняних та закордонних учених. Так, забезпеченню ефективності інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту присвячена монографія В.Л. Диканя та В.О. Зубенко [2]; проблемам інвестиційно-інноваційної діяльності залізничного транспорту та інноваційно-інвестиційного потенціалу його промислових підприємств - дисертації Яковенко В.Г. [3] та Калініченко Л.Л. [4], розробленню концепції інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту – монографія Є.М. Сича та В.П. Ільчука [5] та дисертація О.Г. Кірдіної [6]; проблемам формування інноваційної політики залізничного